

קונטרס מכתבי התעוררות בענין השחיטה

חלק א' - שנת תשל"ג - תשל"ט לפ"ק, עם הוספות חדשות, כל מה שכתוב כאן נוגע לכל הבתי שחיטה בכל העולם כולו [ראה באריכות בחלק ב']

חלק י **אור הזוהר 481 * כסליו תשע"ד**
מפעל הזוהר העולמי
בנשיאות כ"ק אדמו"ר מהאלמין שליט"א מחבר למעלה מאלף ספרים טל: 0527651911
גדולי הצדיקים ואומרים ללמוד זוהר הקדוש

שאו נתפרסם גם כן שהקול רינון היא שקר וכזב ויאכלו ענוים וישבעו, ובאמת כל מי ששמע הטעיף יצא מהכלים איך אפשר לשקר כל כך במילתא דעבידא לגלויי, וכאשר באמת פרסמו הכחשה איזה רבנים זקנים שהיו נוכחים בהאסיפה רק מפחד לא החתימו שמם אז (עיין בספר עמק הבכא).

דיברתי עם הגאב"ד מסאמבאטהעלי, ויש לי עדות על זה, ואמר לי בפירוש ובפה מלא שאינו מקבל שום אחריות בכל הנוגע לכשרות בשר וויינלאנד, וכל מה שנדפס בשמו להכשיר הבשר נגד רצונו היא, ולא נתן הסכמתו בהדפסת שמו במודעה.

גם דיברתי עם אחד המשגיחים ששרת שם בעת ההיא, וסיפר לי שביקור הרבנים בבית השחיטה - אשר על סמך ההיא נדפס המודעה הנ"ל - היה חוכא ואיטלולא ממש.

ומעשה שהיה כך היה: ביום הנועד לביאת הרבנים ידעו כל השוחטים והמשגיחים בבית השחיטה כי היום יום דין הגדול, עליהם להתאמץ ביתר שאת ולהוכיח את כוחם הגדול בשחיטה - קיבוץ הרבנים והתאספותם נשתהה הרבה יותר מחצי היום. השוחטים כמעט גמרו השחיטה ועדיין הרבנים לא הגיעו. השוחטים לא ידעו איך להתנהג, כי אם יגמרו השחיטה נמצא שהרבנים יגיעו לחינם. הוחלט בבהלה להשאיר כב' מאות עופות על מנת לשחטם לשחוט כאשר תגיע המשלחת.

וכך הוזה, מיד כאשר הגיעו הרבנים התחילו במעשה השחיטה מחדש ועמדו כל השוחטים וטיפלו בב' מאות העופות, והשוחטים התעסקו בהם במתינות יתירה על המדה, כמובן שהרבנים התפעלו מאוד ממתינות השחיטה.

למרות זאת שהרב מטשאקאווע (שליט"א) ביקש שלא יפרסמו את מכתבו נאלצנו בכל זאת לפרסם זאת בגלל שני טעמים:

- א) חוגים מסויימים מנסים לטשטש את העובדות ואומרים שהדוחו"ת שלנו אינן נכונות.
- ב) ישנם השואלים מדוע לא דיברנו עם הרבנים ולא העלינו בפניהם את השאלה (ראה מדרך מס' 20 עמוד כ"ט).

במכתב זה העלה את כל הטענות שלנו בקיצור, בכמה שורות הוא מזכיר את שורש העסק המקפת נקודות אחרות.

שנית: האם לא מספיק פניית הרבנים, כשחבר הוועד הפועל של התאחדות הרבנים, הרה"ג מטשאקאווע שליט"א [ז"ל] העלה את טענותיו, ובכך ביקש לדון בהענין ברצינות ולתקן את הטעון תיקון מיד, ולא עשו אז דבר בענין.

עתה בשנת תשל"ג כשפרצה המהומה בחוצות, דרש אז מורה הוראה ידוע מבאָראָ פּאַרק (שגם השתתף באסיפה שיזכר להלן) בבית מדרשו ותבע תיקונים, וזה מה שבעצם בסופו של דבר גרם שבני הישיבות המקבלים את פסקיו של אותו מורה הוראה לחצו ותבעו את התיקונים, רק אז החלו לדון בנושא, ורואים מזה שיש כח לאנשים שברחוב להשפיע לטובה.

מכתב כו

בשל הסערה שפרץ בציבור פרסמו את המודעה דלהלן בכתבי עת "דער איד", פרייטיג [יום שישי] יאנואר 25 1974.

כאן בא צילום מ"דער איד"

מכתב כז

דו"ח הלזו היה כעין האסיפה הנתפרסם בטעיף (ובדפוס כלשונם) מניקור החלב ד' בראשית תשמ"ג

וכן בבתי חרושת של קופסאות מאכלים, רבנים אשר מקלם יגיד להם בעד בצע כסף נותנים הכשרים על נבילות וטריפות ודברים טמאים, ושומרי תורה מביטים רק על הקופסא, וכשרואים חותמת של "כשר" על הקופסא, די להם בכל ואין שמים לב מי הם המשגיחים ומי הם הרבנים, ויש הרבה שומרי תורה שקונים מאכלים אלה ונכשלים במאכלות אסורות רח"ל.

יודע שאם אין השגחה גדולה ויסודית, מוצאים אחר כך נבילות וטריפות, כמו שמובא בספר גבול ראשונים כמה מעשיות מענינים אלה, מה שאירע בארץ ישראל בענינים אלו, ועל ידי זה יתברר כמה אמת ונכון מה שאמרו חכמינו ז"ל בקידושין טוב שבטבחים שותפו של עמלק.

באחת הכפרים סמוך לחיפה היה קצב תימני אשר היה מנקר בעצמו הבשר ומוכרו באיטליזו, ובעניני הניקור יש עבודת פירוך החתיכות מקודם ואחר כך מתחלת עבודת הניקור, והוא לא ידע שיש אחר פירוך החתיכות גם עבודת הניקור, והיה מפרק החתיכות ולא יותר, והתנהג כן שנים רבות, עד שפעם אחת השתבח בעצמו בפני מנקר מומחה שזמן עבודת הניקור אצלו הוא כרבע שעה בלבד, ויתפלא המנקר ההוא, הלא הניקור צריך להשתהות ארבע או חמש שעות, ואיך הוא מנקר במשך רבע שעה בלבד? והלך לשם כדי לראות במו עיניו האיך עושה הניקור, וחרדה וחלחלה אחזתו איך הוא עושה שרק מפרק החתיכות ולא יותר, והעמיד אותו על טעותו, ואז הודה הקצב שהרבה שנים האכיל את ישראל במאכלות אסורות רח"ל.

וכן מביא שם עוד מעשה, פעם קנתה אשה בשר מקצב אחד בירושלים שהיה לו הכשר מצוין וראתה איזה שינוי בבשר זה מהבשר שקנתה עד עכשיו, והחליטה לחקור את הדבר, ואחר חקירה ודרישה נתברר לה שבשר זה היה בשר גמל, שהקצב החליף בשר הכשר שתחת השגחה עם קצב אחר שהיה לו בשר גמל רח"ל.

ועוד מעשה מביא שם שהיה בירושלים בשנת תרפ"ז שהחרדים עשו להם חנות בשר מיוחד והעמידו משגיח שעמד שם כל היום ורק אצלו היה המפתחות, ונתברר אחר כך שהקצב עשה לו מפתח אחר ובעת שהמשגיח הלך לישון בלילה פתח את החנות והכניס חתיכות נבילות וטריפות, והיה מוכרן ביום לעיני המשגיח. תסמר שערות הראש איזה השגחה צריכה להיות שח"ו לא יוכלו בנבילות רח"ל. ומה נאמר על ההשגחה כהיום בבתי החרושת ואצל הקצבים שבוודאי נכשלים בדברים טמאים ונבילות. ואל כל החרדים לדבר ה' אנו פונים בזעקה חוסו על נפשכם ועל נפש ילדיכם, ואל תקנו קופסאות או שאר מיני אוכל אלא אם אתם יודעים שיש השגחה תחת הרבנים המפורסמים ביראת שמים, אל תפגלו את נפשכם במזון פיגול של נבילות וטריפות רח"ל מפני שכתוב השם כשר כי יכול להיות הקופסא מלאה

עוד זאת עשו שם בשעת ביקור הרבנים, שהטשע"ן [סרט נא] ההולך ונוסע בשעת השחיטה עם העופות התלויים עליו (אשר כל הבקי בו יודע שאפשר לסדר את המהירות כפי שרוצים, במהירות או במתינות) ובשעה שהרבנים היו שם סידרו את הטשע"ן שינוע במתינות מיוחדת, עד שאי אפשר במהירות כזו לשחוט יותר ממש מאות לשעה בשום אופן. והראו להרבנים בחוש שהמתכונת (סיסטם) כפי שראו אינה מאפשרת לשחוט יותר ממש מאות לשעה לכל שוחט.

אבל צחוק מכאיב הוא לרמות את הרבנים שאינם בקיאים ומבינים במתכונת (סיסטם) הטשע"ן [הסרט נא] כלל וכלל, ואין מרגישים שאפשר לסדרו גם באופן אחר אשר יהיה אפשר לשחוט אפילו עד 1500 ויותר לשעה לכל שוחט.

ע"כ מספר אכילת בשר הלכה למעשה, מדף פ"ד עד דף צ"ד

מכתב כח

י"ל מרב גדול אחד בעילום שם בשנת תשל"ו

בו יבואר העזובה הגדולה ר"ל בעניני ההכשרים וההשגחה, והאיך שבעונותינו הרבים גם שומרי תורה נכשלים ר"ל ואינם משגיחים מה שנותנים אל פיהם ואינם מדקדקים בעניני ההשגחה ה' ירחם.

אמרז"ל בכל יום יוצאת בת קול מהר חורב ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה.

מה נאמר ומה נדבר, רבה היא העזובה בעניני ההכשרים וההשגחה בעניני השחיטה, ובכל מיני מאכלים הנעשים בבתי חרושת, מלבד הקהלות הקדושות העומדות תחת צדיקי הדור ששם יש השגחה מועילה וקפדנית, אבל במקומות אחרים רבה היא העזובה, אוי לנו שכך עלתה בימינו, שרבנים קלי דעת נותנים הכשרים בעד בצע כסף, ואין כמעט שום השגחה תחת ידו, רק מפעם לפעם בחטיפה יתירה מביט זעיר שם זעיר שם ואינו מדקדק היטב לראות כל הנעשה בחקירה ובדיקה יסודית לברר אם אין שם נבילות וטריפות, ומה שנותנים בתוך המאכלים.

ובשחיטה גדולה היא העזובה מאוד עד שכמעט אי אפשר לפרסם הנעשה שם, כי לצערינו הרב רבים משומרי תורה מפני טירדת הפרנסה קונים בשר משחיטות כאלה ואינם יודעים מה שנעשה בפנים, האם יש בדיקת הסכינים כדבעי, ואם הבדיקות הם כדבעי, כי המון העם, אפילו שומרי תורה, סומכים רק בזה אם יש על זה בלאַמבע כשר. אוי לנו שכך עלתה בימינו. ודבר ידוע כי המאכלות הם מעיקרי ויסודי הקדושה, כמו שנאמר "ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טריפה לא תאכלו" (שמות כ"ב ל').

נעשו כל הפלעיווארס, וסמכתם על רבנים זרים שהפלעיווארס נעשו תחת השגחתיהם, (מענין, לפי דעתכם המשקאות שהם תחת השגחת הרב אין לסמוך עליו) כל זאת היה לנו למפח נפש, ובאמת אנו מצטערים על זה.

ד. וכן גם כן קשה על ההכשר של עי.בי.סי. טשאָקאָלאַד, שנעשה משמן של קעפיטעל סיטי, ומופיע עליו טבעת חותמכם בלי שתבקרנו כלל בבית הזיקוק של השמן, ובלי לברר בדייקנות אופן עשיית תמצית המזון.

ה. גם הצוקער של פסח נזכיר ונדרוש הסברה, מהו כל הרעש אם נפרסם שביקרנו בבית חרושת של צוקער ונוכחנו שהכל בסדר ובלי חשש. בטח תודו שצוקער קנים הם מהודרים בכשרות מצוקער של סלק (לפת). בקנים אין משתמשים באַנטי פאיימינג עדזשענט, ובפסח שהכל מדקדקים ביותר יש להדר בדבר שאין בו תערובות שונים בלי השגחה תמידית (שמן, שומן, מאַרגאָרין).

ו. ובעיקר מתמיהה, האם לא תודיעו שישנם מאכלים כשרים אף על פי שאינם תחת חותמיכם, ובכן למה תניאו את לב בני ישראל.

מעלת כבודכם הרמה, היות שבכוחכם לתקן הדבר, פונים אנו אליכם בבקשה שתפעלו שבני ישראל לא יעשו עולה ולא יעלו את המחירים על חשבון השגחתיהם, דהוי רק תוספת כספים בלי שום בסיס והיתר, וכל זאת נעשה על חשבון של עניים ודלים שמדקדקים לאכול אך ורק מאכלים כשרים למהדרין.

אחרון אחרון נבוא בנקודה הנחוצה וחשובה ביותר, ה"ה השגחה על השחיטה. נא ונא לסדר שיהיה שם מורה הוראה מצוי בכל עת, ובאופן זה בודאי יתוקנו כמה תקנות לטובת הענין.

לא באנו ח"ו לפגוע בכבוד מי שהוא, דברינו נאמרו מתוך רצינות הדבר מבחינת הצעה לצורך תיקון.

ברוב תודה על תשובתכם, הננו בכבוד רב, דורשים שלומכם הטוב והצלחתכם בדרך האמת. הנהלת ועד הכשרות דהתאחדות הקהילות דארצות הברית וקאנאָדא

מכתב ל

דרשת הרה"ג מהוניאד (שליט"א) באסיפת התאחדות הרבנים ביום א' לסדר טהרה שנתקימה ב"קאנטינענטאל האָלל" בברוקלין, כפי שנתפרסם ב"מדריך הכשרות".

הערת המערכת: נעתרנו לבקשתו של ידידינו הרה"ג מהוניאד שליט"א לפרסם דבריו שדרש שם בפני קהל ועדה משתתפי האסיפה, מאחר שקהילות ידועות פירסמו שמועות לא נכונות על נאומו זה, וסילפו את דבריו, ותלו בו בוקי סרוקי שלא אמר מעולם, וגם ה"איד" שפרסם מודעה ארוכה ומוגזמת על הדרשות שנשמעו שם עבר על דבריו בדממה מוחלטת, ובזה נתנו פתחון פה

דברים טמאים ונבילות ואף על פי כן כתוב כשר על ידי הכשר קל דעת שבעד כסף נותן הכשר אף שאין כמעט שום השגחה, וכל דבר אוכל שאתם נותנים אל פיהם תחקרו אם זה כשר באמת, על ידי השגחה מעולה תחת יראי ה' מפורסמים, ובזה תמשיכו קדושה עליכם ועל ילדיכם ותגדלו בנים קדושים יראי ה' עם גוף ונפש קדוש, ובזה תחזירו תפארת הקדושה לישראל לקדמותה, כמו שהיתה אצל אבותינו הקדושים ותזכו לקרב גאולתינו.

מכתב כט

המכתב הזה נשלח על ידי ועד הכשרות דהתאחדות הקהילות להתאחדות הרבנים כבוד הרבנים המפוארים שמם מפארים וכו' וכו' היושבים בראש התאחדות הרבנים דארה"ב וקאנאָדא.

הנני בקריאה של חיבה, בכבוד רב, כראוי ויאה למעלת כבוד תורתכם, מפורסם בפי כל עם ה' שרצונינו ותפקידנו ללבן ולברר עניני כשרות הסבוכים ביותר, היות שכבודכם עומדים על משמרת הכשרות, תקוותינו לידע אופן תהלוכת הכשרות שתחת השגחתכם, ולעמוד על אמיתת דבריכם. אנו מצפים לשמוע מענה מפיכם על שאלותינו ודרישותנו, ובמיוחד על הידיעות שכבר נתבררו לנו על ידי חקירתנו.

א. נחוץ מאוד להודיע בשער בת רבים שהשמן של נאָט-אַלע אינו בהשגחה תמידית, וסומכים על שאר שמנים שכשרותם אינו תחת פיקוח של ההתאחדות, ובמיוחד (שפעמים) שנדפס על הקופסאות ופחי שמן שנעשה בהשגחה משעת כתישה, והלא זהו אי אפשר במציאות, ובכן יוצאת מרמה מתחת חותמכם, ולמה לא תודיעו לרבים שזהו טעות, או שבעל בית החרושת הדפיסו מדעתו. ואדרבה רק באופן זה, בהודעת דייקנות השגחתכם, יגדיל כבודכם ויתברר אמיתתכם.

ב. בענין המשקאות שתחת השגחתכם, ביקרנו בבתי החרושת שמשם גם כן לוקחים הפלעיווערס בעד משקאות מים חיים, ולפי עדותם (כמסיחים לפי תומם) אין שם משגיח של התאחדות הרבנים בעת שנעשים הפלעיווערס, ובטח ידוע לכם שפלעיווערס צריכין השגחה מעולה.

ג. וביותר פלא על כל ההשגחה על בית "ווילמאָרק". בודאי מודים אתם בכך שועד הכשרות אחראי להערעור שההשגחה בוילמאָרק אינו כהוגן, ויצאנו בתוקף בפרסום בעד זה. ובכן מובן מאליו ששאיפתנו היתה שיעשו תקנה כדבעי בשטח הכשרות, ומאוד שמחנו כאשר שמענו שארגונכם ישגיח בקפדנות על כשרות המאכלים בוילמאָרק, והכל יהיה בסדר. (אין אנו נותנים השגחה, רק בודקים את בתי המזון והשגחותיהם הנ"ל). מה מאוד נכזבנו כשנוכחנו לדעת שהשגחותיכם ניתנה בלי פיקוח אישי מטעם ההתאחדות על תוצרתה, שהלא לא ראיתם האיך

פעמים הגיעו החילוקי דעות עד גבולי הפירוד ח"ו, עם כל זה לא עלה מעולם על דעתו של מי שהוא, שבדבריהם חולקים על שיטותיהם של רבותינו מייסדי האַרְטָאָדָקְסִיע ורוצים בחורבנה ח"ו, וכל מי שהיה לו לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע, השכיל להבין שמגמתו של המבקר היא לחזק ולבצר את יסודותיה, ולא להרסה ח"ו, ואנחנו לא נדע איך נגנבה דעה נפסדה זו בלבם של כמה מאתנו, לפחד מקול עלה נדף של בקורת כל שהוא, שתיכף יתריעו עליו הקול תרועה לאמור: "לא תשמעו ולא תאבו לו" כי שונא הוא לנו מתמול שלשום, רחמנא לשיזבן... ועל כן חובה גדולה מוטלת על כל אחד ואחד מאתנו, להשתדל להבין איש את רעהו, ולהסיר שנאת אחים מאתנו, להרגיל את אזנינו ולהכין את לבבינו לשמוע גם את דעת זולתינו, ולא להביט בעינים מלאות חשד על כל מי שאינו מסכים עם דעתו של מנהל פלוני או פקיד אלמוני, או אפילו עם דעתה של הנהלה אלמונית, וכמו שקרה לפני איזה זמן שיצאו איזה אברכים יראי ה' ולומדי תורה"ק מזויינים בבזיונה של תורה ויראת ה' כל היום, ונתארגנו ב"ועד הכשרות" תחת פיקוחו של רב גדול ומפורסם לבעל הוראה מובהק, מוכר בכל מקומות גדולי ישראל בספריו היקרים להלכה ולמעשה, ועושים מלאכתם באמונה שלא על מנת לקבל פרס במסירות נפש ממש, ועוד מעט ויצאו לבלעם חיים, על מסירת נפשם ומאודם, על שטח מוזנח ומופקר ממש, שטח הכשרות במדינתנו, ואיזה רבנים מאתנו התריעו עליהם כעל מהרסי הדת ר"ל, ויצאו נגדם לרדפם עד חרמה, וכל זה על שחשדום במה שאין בהם, שרוצים ח"ו להרס את יסודי ה"התאחדות הרבנים" בהתחרותם על שדה הכשרות, דבר שלא עלה על לבם לעולם, ובכל עת ובכל שעה מוכנים המה למסור את נפשם גם עליה אם ירגישו ח"ו סכנה על קיומה, לא פחות מאותם שעומדים בראשה, וזה היא מחמת חוסר הרצון להבין דעתו של זולתינו, שאינו מסכים עם דעתנו אנו, ודרך זה מוביל ח"ו לירידה ולא לעליה ונחפשה דרכינו ונחקורה...

ועוד ענין נוסף שאני רוצה להצביע עליו באסיפה חשובה זו, שזה יותר מעשרים שנות קיומה של ה"התאחדות הרבנים" לא נתארגן אצלה "ועד לעניני אישות" לסידור גיטין וחליצה, או היתר חדר"ג, ועד עתה לא עסקו בענין זה רק רבנים יחידים מומחים על שטח זה, כל אחד בשלו, וכיום זה מורגש אצלינו חסרונו של ועד כזה, ואני רואה נחיצות גדול לתקנו בהשתתפותם של רבנים מובהקים ובקיאים בענינים אלו.

והנני מסיים בדברי שלו' וברכה, שיפרוש ה' שלומו עלינו שנהיה ראויים וזכאים לשם זה "התאחדות הרבנים" ולא תהיה ח"ו "התפרדות" במקום "התאחדות" וכבר אמרו חז"ל גדול השלו' וכו', ובזכות זה נזכה לגאולה בב"א.

למערערים להוסיף על דבריו ולגרוע כפי רצונם ורוחם, ועל כן החליט לפרסם את דרשתו זו הקצרה ב"מדריך הכשרות" כדי להעמיד דבריו על אמיתיותם, ולסתום פיהם של המשטינים והמקטרגים עליו ועל דרשתו שהשמיע שם לפני כמה רבנים שליט"א וכמאתים בעה"ב חשובים הי"ו, עוסקים בצרכי ציבור באמונה, נציגי וראשי הקהילות שהשתתפו באסיפה זו.

יור' מאד נכבד, רבנים נכבדים, בעה"ב חשובים, ראשי הקהילות, מורי ורבותי!

ראשית כל אפתח מעין החתימה של הדורשים הקודמים, על דבר שיטתו הבהירה של כ"ק אדוני מורי ורבי הגאון"ק מסאַטמאַר שליט"א [ז"ל], המקום יהיה בעזרו וישלח לו רפו"ש מן השמים לחדש כנשר נעוריו, אמון, וכשאני לעצמי שמעודי נתגדלתי בצל קדשו, כיליד עיר קראָלי, והרבה שנים זכיתי ליצק מים על ידיו הקדושים בישיבה"ק בקראָלי ואחר כך בסאַטמאַר, איני צריך לקחת לקח מאותם חדשים מקרוב באו - (צוגעקוממענע) - על דבר שיטתו הק' של רבינו שליט"א, שהיא עצם מעצמי ובשר מבשרי, נר לרגלי ואור לנתיבתי, ולאורה נסע ונלך אנחנו זורעינו וזרע זרעינו עד המשיח בב"א.

וכמו כן איני צריך ללקחם על דבר נחיצות קיומה של "התאחדות הרבנים" שזכיתי לעמוד אצל ערסה, בעת התיסדותה שנשתתפתי בה בכל כוחי ואוני, והדורש הראשי של אסיפתינו פה, הגאבד"ק וואוידיסלאוו (שליט"א) יוכל להעיד שכמה שנים הייתי מנהל ה"פרוטוקול" של האסיפות השנתיות, לרבות אסיפת התיסדותה בשנת תשט"ו, ויקר תפארת של ה"התאחדות הרבנים" בעיני, ודאגתה על קיומה להבא, אינה נופלת במאומה מדאגתם על קיומה של הדורשים שקדמוני.

אמנם, עלי להראות באצבע על טעות נורא שנתפשט ונתאמץ אצל כמה ממנהלי וראשי של "התאחדות הרבנים", והיא, ההשתקה המוחלטת של כל אחד ואחד, יהיה מי שיהיה, אשר ירהיב עוז בנפשו להשמיע קול בקורת (קריטיק) על איזה ענין שיהיה או מעשה שנעשה על ידי הנהלה, או אפילו על ידי איזה פקיד שהוא, ותיכף ומיד יכריזו עליו שרוצה להפוך את הקערה על פיה ח"ו, ונחשב לאויב ושונא שאסור להתחשב עם דבריו.

מורי ורבותי!

אנחנו יוצאי ארץ אונגארן, שנתגדלנו על טהרת קהלות הארטה, מיסודם של אבותינו ורבותינו תלמידי מרן הגאון החת"ס זצ"ל, ואבות אבותינו מסרו נפשם עליה ועמדו בחרדת קודש לפני ולפני מייסדיה, עם כל זה נשמעו הרבה פעמים דברי בקורת שונות מפי רבנים, גאוני ומצוקי עולם, על האסיפות הגדולות בבודאַפּעסט, אונגוואַר, ביסטריץ וכו', על כמה עניני הכלל שלא הוטבו בעיניהם, ואבותינו ספרו לנו, שכמה